

Nota

Voor burgemeester en wethouders

Nummer: 18INT01999

24 JULI 2018

Datum vergadering:

Nota openbaar: Ja, de nota is openbaar

► **Onderwerp:** Gescheiden inzameling van afval in de openbare ruimte

Advies:

1. Instemmen met de voorgestelde aanpak en financiering voor het gescheiden inzamelen van afval in de winkelgebieden van Hellendoorn en Nijverdal.
2. Instemmen met het plan van aanpak en de besteding van de zwerfafvalvergoeding voor de periode tot en met 2022.

Besluit B en W:

Conform advies

Korte samenvatting:

Op basis van afspraken die voortkomen uit de 'Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022' maken gemeenten in Nederland jaarlijks aanspraak op een vergoeding voor de preventie en aanpak van zwerfafval. Om de vergoeding daadwerkelijk te ontvangen, dient de gemeente plannen op te stellen. De gemeente Hellendoorn heeft onderzoek verricht naar de gescheiden inzameling van afval in de openbare ruimte. Op dit moment wordt beoogd te investeren in gescheiden inzamelvoorzieningen voor afval in de winkelgebieden van Hellendoorn en Nijverdal. De gemeente zet in op een proef voor de gescheiden inzameling van PMD, restafval, kauwgom en sigaretten. Om ervoor te zorgen dat de afvalbakken effectief in gebruik worden genomen, wordt zorgvuldige aandacht gewijd aan factoren die het gedrag van de gebruikers beïnvloeden, zoals het gebruik van symbolen, infopanelen, kleurgebruik en een grote mate van vindbaarheid. Voor het legen van de openbare afvalbakken in beide winkelcentra zal in de toekomst gebruik worden gemaakt van een duurzame, elektrische bedrijfsauto. Om het effect van de gescheiden inzameling van afval te meten worden diverse metingen uitgevoerd. Naast genoemde maatregelen wordt verdere invulling gegeven aan participatie, educatie en beloning. Op deze manier wordt de preventie en aanpak van zwerfafval vanuit meerdere invalshoeken benaderd. In deze nota is de aanpak van zwerfafval in de winkelgebieden concreet uitgewerkt. In het als bijlage bijgevoegde 'Plan van aanpak besteding zwerfafvalvergoeding' wordt ingegaan op de brede aanpak van zwerfafval in de periode tot en met 2022.

Aanleiding:

De gemeente heeft als doel het creëren van een afvalloze samenleving in 2030. Grondstoffen dienen maximaal te worden gescheiden en gerecycled. Op dit moment wordt nog geen invulling gegeven aan afvalscheiding in de openbare ruimte. De gemeente Hellendoorn heeft onderzoek verricht naar het gescheiden inzamelen van afval in de openbare ruimte. Het inzamelen van afval in de openbare ruimte heeft directe raakvlakken met de preventie van zwerfafval, waardoor beide onderwerpen met elkaar zijn gekoppeld. De gemeente Hellendoorn maakt voor de periode 2013-2022 jaarlijks aanspraak op een bedrag van circa € 42.000,-- voor uitvoering van activiteiten op het gebied van zwerfafval. Deze vergoeding is afkomstig van de Stichting afvalfonds Verpakkingen. Een groot deel van dit bedrag heeft nog geen nadere invulling gekregen (€ 131.623,93).

Relevante eerdere besluiten:

Het college heeft op 18 augustus 2015 het 'plan van aanpak zwerfafval' vastgesteld (15INT02204) en gelijktijdig besloten gebruik te maken van de mogelijkheid om voor de periode tot en met 2022 een vergoeding te vragen bij de Stichting afvalfonds Verpakkingen. In 2016 is een besluit genomen over de uitbreiding van de formatie ten behoeve van (zwerf)afval met 0,5 fte (16INT01377).

Doelstelling:

Het doel van dit beleid is het terugdringen van zwerfafval en het mogelijk maken van afvalscheiding in de openbare ruimte van de gemeente Hellendoorn. Grondstoffen dienen maximaal te worden gescheiden en gerecycled. Het stimuleren van het voorkomen van zwerfafval en afvalscheiding in de openbare ruimte kan een voorbeeld vormen voor het extra scheiden van afval in huis. Bovendien leidt zwerfafval, voornamelijk bestaande uit verpakkingsafval, kauwgom en sigaretten, tot een rommelige en onaangename situatie in de openbare ruimte.

Oplossing:

Belangrijke voorspellers voor het ontstaan van zwerfafval is volgens Stichting NederlandSchoon de afwezigheid van goed functionerende afvalbakken en de aanwezigheid van troep. Op grond van deze bevindingen en de doelstelling van de gemeente Hellendoorn in het kader van afvalscheiding is het belangrijk afvalbakken te plaatsen waar gebruikers hun afval gescheiden kwijt kunnen. De afvalbakken dienen goed te functioneren. Hierdoor wordt tevens gebruik gemaakt van gedragsinterventies, als relatief goedkope maatregelen die een groot en langdurig effect teweeg kunnen brengen als het gaat om afvalscheiding en om zwerfafval aan te pakken en tegen te gaan. Deze oplossingen zijn concreet uitgewerkt.

Met het restant budget van de periode 2013-2017 wordt geïnvesteerd in gescheiden inzamelvoorzieningen voor afval in de winkelgebieden Hellendoorn en Nijverdal. In Nijverdal worden ook de aanlooproutes meegenomen. De gemeente zet in op de scheiding en inzameling van PMD, restafval, kauwgom en sigaretten. Om ervoor te zorgen dat de afvalbakken effectief in gebruik worden genomen, wordt zorgvuldige aandacht gewijd aan factoren die het gedrag van de gebruikers beïnvloeden, zoals het gebruik van symbolen, infopanelen, kleurgebruik en een grote mate van vindbaarheid. Om te beoordelen wat wel en wat niet werkt is kennis opgedaan bij NederlandSchoon en zijn de ervaringen van andere gemeenten geraadpleegd. Voor de locatie van plaatsing, de kleur en het ontwerp vindt nader overleg plaats met de winkeliers en met de inwoners (via hellendoorningesprek.nl). Dit past binnen het gemeentelijke beleid aangaande participatie. Er heeft tevens een interne integrale afstemming plaatsgevonden tussen Team Vergunningen, toezicht en duurzaamheid en de afdeling Openbare Werken.

Voor het legen van de openbare afvalbakken in beide winkelcentra zal in de toekomst gebruik worden gemaakt van een elektrische bedrijfsauto. Deze auto wordt dusdanig opgebouwd, zodat de verschillende fracties gescheiden kunnen worden ingezameld. De gemeente gaat een elektrische auto inzetten, omdat deze duurzamer is en bovendien minder overlast (stank en geluid) geeft richting de bezoekers van het centrum ten opzichte van een benzine- of dieselauto. Deze aanschaf past tevens goed in het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Hellendoorn. De gemeente geeft hiermee een duurzaam signaal af richting de inwoners van de gemeente. Elektrische auto's zijn schoon, stil en zuinig. Op de gemeentewerf zullen elektrische laadpalen worden geplaatst.

Effecten:

Om het effect te meten van het scheiden van afval in de openbare ruimte zullen verschillende metingen worden uitgevoerd. In beide winkelcentra wordt vastgelegd hoeveel afval gescheiden wordt ingezameld (pmd, restafval, kauwgom en sigaretten). Daarnaast gaat NederlandSchoon meten hoeveel zwerfafval voorafgaand aan de proef voorkomt in het winkelgebied (nulmeting). Tussentijds (halverwege) wordt nogmaals gemeten hoeveel zwerfafval in de winkelgebieden voorkomt en eind 2019 zal een eindmeting plaatsvinden waarmee het effect kan worden beoordeeld. Een eventuele uitbreiding van de gescheiden afvalbakken richting andere delen van de gemeente wordt hierdoor mogelijk inzichtelijk gemaakt.

Planning:

Van mei tot en met december 2018 vindt de herinrichting van de Grotestraat in Nijverdal gefaseerd plaats. Dit moment wordt gebruikt (mede in verband met de te plaatsen betonvoeten) om de huidige afvalbakken te vervangen voor gescheiden afvalbakken. In deze periode wordt ook de elektrische wagen aangeschaft. Voor beide investeringen geldt een levertijd van tien weken. In het kader van de uitvoering vindt veelvuldig overleg plaats met de afdeling Openbare Werken.

Financiële consequenties:

Zoals al aangegeven maakt Hellendoorn aanspraak op een bedrag van ongeveer € 42.000,-- per jaar vanuit de zwerfafvalvergoeding met een totaal van € 211.714,27 tot en met 2017. Over de periode 2016-2017 is in totaal een bedrag van € 78.118,90 (€ 33.630,05 in 2016 en € 44.488,85 in 2017) verantwoord richting Nedvang. Er resteert nog een bedrag van € 133.595,37.

Dit bedrag wordt opgedeeld in gescheiden inzamelvoorzieningen, slimmer beheer (elektrische auto) en in loonkosten voor het borgen en de uitvoering van het beleid. Er zijn reeds offertes opgesteld die passen binnen het beschikbare budget. In bijgevoegd 'Plan van aanpak besteding zwerfafvalvergoeding' wordt de financiële

dekking uitgebreid beschreven. De uitvoering van het plan van aanpak tot en met 2022 wordt gedekt binnen de huidige begroting en de daarbij ontvangen bijdrage vanuit de Stichting afvalfonds Verpakkingen.

Personele consequenties:

N.v.t.

Juridische consequenties:

N.v.t.

Informatisering / Automatisering:

N.v.t.

Participatieladder/code:

Voor de plaatsing, de kleur en het ontwerp van de gescheiden inzamelvoorzieningen vindt overleg plaats met de winkeliers en met de inwoners (via www.hellendoorningesprek.nl). Dit past binnen het gemeentelijke beleid aangaande participatie. De participatievorm die wordt toegepast is 'raadplegen'. Inwoners krijgen expliciet de gelegenheid om hun mening te uiten over de afvalbakken via het online platform en dienen als gesprekspartners bij de ontwikkeling van dit beleid. Dit kunnen zij doen door een stem uit te brengen op verschillende afbeeldingen van afvalbakken. De politiek verbindt zich echter niet bij voorbaat aan de resultaten van het burgerpanel. Tot slot heeft interne integrale afstemming plaatsgevonden tussen het Team Vergunningen, toezicht en duurzaamheid en de afdeling Openbare Werken.

Communicatie:

In mei 2018 is via een persbericht aangekondigd dat de gemeente proeven gaat uitvoeren met de gescheiden inzameling van restafval, PMD, kauwgom en sigaretten in de winkelgebieden van Hellendoorn en Nijverdal. Vlak voor de definitieve plaatsing van de gescheiden afvalbakken worden de gebruikers (inwoners) opnieuw geïnformeerd door middel van een persbericht. De sociale media (Facebook) wordt daarnaast nadrukkelijk ingezet. In bijgevoegd 'plan van aanpak' wordt bovendien aandacht besteed aan een informatiecampagne. Dit allen ter bevordering van het scheiden van afval en het voorkomen van zwerfafval in de openbare ruimte.

Overige consequenties:

De levertijd van zowel de gescheiden inzamelvoorzieningen als de elektrische wagen bedraagt tien weken. De vrijblijvende offertes zijn opgesteld. Er is nader afgestemd met de ontwikkelingen rondom de herinrichting van de Grotestraat. De betonvoeten dienen bij voorkeur zo snel mogelijk te worden besteld.